

15.5.2018

Kokonaisarvio Tullin pääjohtajan tuomion johdosta

- Helsingin kärjäoikeus on 4.5.2018 antanut Tullin pääjohtaja Antti Hartikaiselle tuomion virkavelvollisuuden rikkomisesta. Kärjäoikeus on katsonut, että teko ei ole ollut pelkästään tuottamuksellisesti piittaamatonta, vaan alimman asteisen tahallisuuden määritelmän täyttävää lain nimenomaisen säännöksen laiminlyömistä. Huomioon ottaen teon haitallisuus ja vahingollisuus sekä muut siihen liittyvät asiassa esitetyt seikat, erityisesti huomioiden myös Hartikaisen aseman, teko ei ole ollut kokonaisuutena arvostellen vähäinen. Hartikainen on ollut merkittävässä asemassa Tullissa, ja hänen läsnäolonsa on voinut vaikuttaa asian käsittelyyn.
- Kärjäoikeus on kuitenkin katsonut, että teon voidaan arvioida lähentyvän tuottamuksellista tekoa lähinnä piittaamattomuutta lain säädöksiin ilmentävänä. Hartikainen on suhtautunut välinpitämättömästi siihen, kuinka hallintolain määräyksiä tulisi tosiasiallisesti noudattaa. Kärjäoikeus on katsonut tahallisuuden asteen huomioiden, että 10 päiväsakon rangaistus on riittävä ja oikeudenmukainen seuraamus Antti Hartikaisen syyksi luetusta rikoksesta. Tuomio ei ole lainvoimainen, vaan Antti Hartikainen on ilmoittanut tyytymättömyyttä kärjäoikeuden päätökseen 11.5.2018.
- Rikosasia liittyi tapaukseen, jossa Hartikainen ei poistunut Tullin johtoryhmän kokouksesta 3.11.2015 esteellisyyden vuoksi. Eduskunnan apulaisoikeusasiamies antoi asiasta päätöksensä 25.5.2016 ja saattoi käsityksensä Hartikaisen lainvastaisesta menettelystä hänen tietoonsa.
- Koska kärjäoikeus on päätenyt tuomioon virkavelvollisuuden rikkomisesta, valtiovarainministeriö on harkinnut tarvetta työnantajan toimenpiteisiin kokonaisarvion perusteella. Kokonaisharkinnassa on otettu huomioon lainvastaisen menettelyn vakavuus ja suhteellisuusperiaate.
- Kokonaisarvion johtopäätös:
  - o Ottaen erityisesti huomioon Tullin pääjohtajan asema valtiovarainministeriö suhtautuu vakavasti Antti Hartikaisen saamaan kärjäoikeuden tuomioon virkavelvollisuuden rikkomisesta. Valtiovarainministeriö on eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen 25.5.2016 antaman ratkaisun ja Helsingin kärjäoikeuden 4.5.2018 antaman tuomion sekä niiden perustelujen perusteella kokonaisuutena arvioinut tarvetta ryhtyä työnantajan toimenpiteisiin esteellisyyssäännöksiä koskevan lain rikkomisen johdosta.
  - o Huomioiden asian aiempi käsittely niin hallinnollisessa kuin tuomioistuinprosessissa, se että asiassa ei ole ilmennyt olennaisesti uutta, teon vakavuuden arvio tahallisuuden ja tuottamuksellisuuden rajapinnassa, rangaistusseuraamuksen alentamisperusteet sekä suhteellisuusperiaate, ei ministeriö katso tarkoituksenmukaiseksi ryhtyä samassa asiassa virkamiesoikeudellisiin toimenpiteisiin.